

Zmluva o spracúvaní osobných údajov sprostredkovateľom – vysvetlivky k zmluve

Záhlavie zmluvy

Ako sme už uviedli na začiatku nášho článku, zmluva o spracúvaní osobných údajov sprostredkovateľom je uzatváraná v zmysle ustanovení čl. 28 nariadenia GDPR a § 34 a nasl. zákona o ochrane osobných údajov.

Do záhlavia zmluvy v prvom rade patrí vymedzenie zmluvných strán. Ide o podstatnú náležitosť zmluvy o spracúvaní osobných údajov sprostredkovateľom, nakoľko bez ich určenia by zmluva nemohla byť platným právnym úkonom. Je to z toho dôvodu, že by nebolo jasné, kto je zaviazaný na plnenie povinností, ktoré zo zmluvy vyplývajú.

Zmluvu je potrebné uzatvoriť medzi spoločnosťou prevádzkovateľa a subjektom, ktorý pre prevádzkovateľa spracúva osobné údaje v mene a podľa jeho pokynov, t.j. sprostredkovateľom. Takáto zmluva je preto častokrát uzatváraná práve externým účtovníkom.

Predmet zmluvy a doba spracúvania osobných údajov

V súvislosti so spracúvaním osobných údajov účtovníkov je predmet zmluvy vymedzený veľmi jednoducho. Ide o uloženie pokynov sprostredkovateľovi, v našom prípade účtovníkovi v procese spracúvania osobných údajov.

Doba trvania spracúvania osobných údajov sa odvíja od obdobia, počas ktorého trvá hlavný zmluvný záväzok.

Príklad:

Prevádzkovateľ, ako podnikateľ uzatvorí so sprostredkovateľom, a teda účtovníkom zmluvu o vedení účtovníctva, ktorej predmetom je poskytovanie služieb v oblasti vedenia účtovníctva a súvisiacich činností v súlade s platnou legislatívou, pričom zmluva je uzatvorená na dobu neurčitú. Z čoho zmluvné strany vychádzali pri určení doby trvania zmluvy?

Tým, že prevádzkovateľ so sprostredkovateľom uzatvoril zmluvu o vedení účtovníctva uzatvoril aj hlavný zmluvný záväzok. Prevádzkovateľ by preto mal ako prílohu k zmluve o vedení účtovníctva pripojiť aj zmluvu o spracúvaní osobných údajov sprostredkovateľom. Je to z toho dôvodu, že prevádzkovateľ zmluvou ukladá pokyny sprostredkovateľovi (účtovník poskytuje služby vedenia účtovníctva tak, že má prístup aj k osobným údajom klientov prevádzkovateľa, prípadne k osobným údajom zamestnancov prevádzkovateľa) a zároveň sa doba trvania tejto zmluvy odvíja od doby trvania zmluvy o vedení účtovníctva.

Povaha a účel spracúvania osobných údajov a názvy informačných systémov

Osobné údaje sú spracúvané automatizovanými a neautomatizovanými prostriedkami spracúvania. Spracovanie osobných údajov spočíva v zbere, zaznamenávaní, získavaní,

štruktúrovaní, zverejnení, uchovávaní a podobne, pričom údaje sa spracúvajú buď automatizovanými prostriedkami (digitálne) alebo manuálne (v listinnej forme).

Účelom spracovania osobných údajov môže byť napríklad vedenie mzdovej agendy, spracúvanie účtovných dokladov a podobne. Účelom spracúvania osobných údajov sa pritom rozumie, že spracúvanie je zákonné len v rozsahu, ak je splnená niektorá z podmienok uvedených v nariadení GDPR:

- dotknutá osoba vyjadrila súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov na jeden alebo viaceré konkrétne účely;
- spracúvanie je nevyhnutné na plnenie zmluvy, ktorej zmluvnou stranou je dotknutá osoba, alebo aby sa na základe žiadosti dotknutej osoby vykonali opatrenia pred uzatvorením zmluvy;
- spracúvanie je nevyhnutné na splnenie zákonnej povinnosti prevádzkovateľa;
- spracúvanie je nevyhnutné, aby sa ochránili životne dôležité záujmy dotknutej osoby alebo inej fyzickej osoby;
- spracúvanie je nevyhnutné na splnenie úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci zverenej prevádzkovateľovi;
- spracúvanie je nevyhnutné na účely oprávnených záujmov, ktoré sleduje prevádzkovateľ alebo tretia strana, s výnimkou prípadov, keď nad takýmito záujmami prevažujú záujmy alebo základné práva a slobody dotknutej osoby, ktoré si vyžadujú ochranu osobných údajov, najmä ak je dotknutou osobu dieťa.

V článku IV. sú uvedené názvy informačných systémov, pričom informačné systémy si zmluvné strany v zmluve určia podľa toho aké osobné údaje sa spracúvajú. Zákon o ochrane osobných údajov uvádza, že informačným systémom je akýkoľvek usporiadaný súbor osobných údajov, ktoré sú prístupné podľa určených kritérií, bez ohľadu na to, či ide o systém centralizovaný, decentralizovaný alebo distribuovaný na funkčnom základe alebo geografickom základe.

Príklad:

Prevádzkovateľ má ako predmet svojej činnosti kúpa tovaru za účelom jeho predaja konečnému spotrebiteľovi pričom po území Slovenskej republiky má niekoľko prevádzok. Na to aby prevádzky plynulo fungovali prevádzkovateľ potrebuje zamestnávať niekoľko zamestnancov. Aké informačné systémy má v zmluve o spracúvaní osobných údajov sprostredkovateľom uviesť?

Z tohto dôvodu do článku IV. Zmluvy o spracúvaní osobných údajov sprostredkovateľom by mali zmluvné strany uviesť (t.j. prevádzkovateľ by mal mať aj implementovaný) najmä informačný systém Zákazníci (predaj tovaru spotrebiteľovi vyžaduje vystavenie faktúry konkrétnemu spotrebiteľovi), informačný systém Zamestnanci (prevádzkovateľ spracúva osobné údaje zamestnancov na pracovnoprávne účely) a informačný systém Účtovné a mzdové doklady (účtovník spracúva údaje uvedené na vystavených faktúrach a zároveň osobné údaje zamestnancov na mzdové účely).

Zoznam osobných údajov a kategórie dotknutých osôb

Článok V. Zoznam osobných údajov spočíva v tom, že zmluvné strany uvedú, ktoré osobné údaje spracúvajú. Je však nevyhnutné, aby zmluvné strany uviedli len tie osobné údaje, ktoré

spracúvajú a aby neuvádzali aj iné osobné údaje (napríklad osobné údaje ktoré uchovávajú „pre istotu“ že ich budú neskôr potrebovať). Osobné údaje je potrebné spracúvať len zákonným spôsobom a tak, aby nedošlo k porušeniu základných práv dotknutej osoby, pričom sa môžu získať len na konkrétne určený, výslovne uvedený a oprávnený účel a nesmú sa ďalej spracúvať spôsobom, ktorý nie je zlučiteľný s týmto účelom.

V prípade kategórií dotknutých osôb, zmluvné strany vymedzia osoby, ktorých osobné údaje je potrebné spracúvať (napr. zamestnanci, zákazníci a podobne).

Práva a povinnosti prevádzkovateľa a sprostredkovateľa

Pri vymedzení práv a povinností je v prvom rade na zmluvných stranách aké práva a povinnosti si medzi sebou určia. Vo vzorovej zmluve o spracúvaní osobných údajov sprostredkovateľom sme uviedli niekoľko bodov, ktoré vymedzujú práva a povinnosti, avšak zmluvné strany si môžu upraviť aj odlišné práva a povinnosti, prípadne vo väčšom rozsahu. Tieto práva a povinnosti však musia byť v súlade s nariadením GDPR a zákonom o ochrane osobných údajov.

Medzi základné práva a povinnosti považujeme najmä nasledovné práva a povinnosti:

- prevádzkovateľ má povinnosť poskytnúť Sprostredkovateľovi všetku súčinnosť za účelom plnenia predmetu;
- prevádzkovateľ má právo požadovať od Sprostredkovateľa pravidelné správy o stave ochrany spracúvaných osobných údajov a Sprostredkovateľ má povinnosť mu ich poskytnúť bezodkladne;
- sprostredkovateľ je povinný spracúvať osobné údaje len na základe písomných pokynov prevádzkovateľa;
- sprostredkovateľ je povinný zabezpečiť, aby sa osoby oprávnené spracúvať osobné údaje zaviazali (napr. zamestnanci Sprostredkovateľa), že zachovávajú mlčanlivosť o informáciách, o ktorých sa dozvedel;
- a ďalšie.

Podmienky spracúvania osobných údajov a povolené operácie s osobnými údajmi

Je dôležité, aby sprostredkovateľ zabezpečil spracúvanie osobných údajov a ich poskytovanie príslušným inštitúciám podľa osobitných zákonov tak, aby bol zabezpečený účel spracúvania a ochrana osobných údajov. Zároveň je veľmi dôležité, aby sprostredkovateľ zabezpečil ochranu osobných údajov dotknutých osôb, a to najmä ich integritu, dôvernosť a dostupnosť.

Povolenými operáciami sa rozumie spracúvaním osobných údajov len zákonným spôsobom a tak ako si to zmluvné strany vymedzia v zmluve. V zmluve je preto potrebné vymedziť napríklad skutočnosť, že sprostredkovateľ je oprávnený len na získavanie a spracovanie osobných údajov od osôb uvedených v zmluve, a to len v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie účelu zmluvy. Zároveň je potrebné vymedziť akým spôsobom je sprostredkovateľ povinný chrániť osobné údaje pred ich poškodením, zničením, stratou a podobne, či je sprostredkovateľ povinný zachovávať mlčanlivosť a v akom rozsahu a ďalšie iné.

Trvanie zmluvy

V prípade trvania zmluvy, sa zmluva uzatvára na dobu určitú, s tým, že podmienkou je trvanie hlavného zmluvného vzťahu. V bode 11.2 vzorovej zmluvy o spracúvaní osobných údajov sprostredkovateľom sme uviedli aj oprávnenie vypovedať zmluvu aj bez udania dôvodu, a to v lehote 1 mesiac.

Záverečné ustanovenia

Tak ako aj v obchodných, ako aj iných zmluvách, by si mali zmluvné strany v záverečných ustanoveniach vymedziť tzv. salvátorskú klauzulu, ktorej účelom je záchrana záväzkového vzťahu (resp. záchranu zmluvy) pred celkovou neplatnosťou z dôvodu neplatnosti niektorých častí zmluvy. Vzhľadom na to, že ide klauzulu, ktorá má „zachrániť“ zmluvu, taká klauzula by v záverečných ustanoveniach nemala chýbať.

V závere by však nemalo chýbať vyhlásenie, že zmluvné strany zmluvu uzavreli slobodne a vážne, bez nátlaku, nie v tiesni, nie v omyle a nie za nápadne nevýhodných podmienok a že jej obsahu porozumeli a na znak súhlasu s jej obsahom ju vlastnoručne podpísali. Právny úkon (podpísanie zmluvy o spracúvaní osobných údajov sprostredkovateľom) sa musí vykonať slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.